

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	9
Розділ 1. ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я І ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ	13
Тема 1.1. Здоров'я населення в Україні та світі: історичні аспекти, сучасний стан, перспективи розвитку	13
1. Характеристика здоров'я населення планети Земля.....	13
2. Здоров'я людей на різних континентах і країнах.....	15
3. Сучасний стан здоров'я населення в Україні, Європі	18
4. Тенденції розвитку і перспективи здоров'я.....	22
Практичне заняття	28
Тема 1.2. Соціальна медицина, соціальний захист населення, медико-соціальна допомога	31
1. Розвиток медичних знань і формування науки про здоров'я	31
2. Ставлення до здоров'я населення в історичній ретроспективі	38
3. Становлення соціальної медицини	42
4. Зміст соціального захисту населення в питаннях здоров'я	44
5. Поняття медико-соціальної допомоги.....	49
Практичне заняття	51
Тема 1.3. Система охорони здоров'я і показники, що характеризують стан і рівень здоров'я населення	53
1. Системи охорони здоров'я у світі та особливості системи охорони здоров'я в Україні	53

2. Показники, що використовують для характеристики стану здоров'я населення (за рекомендаціями ВООЗ).....	60
3. Популяційне здоров'я: сукупність показників, що його визначають. Здоров'я індивіда, групи, громади	62
Практичне заняття	64
Тема 1.4. Здоров'я різних груп населення	66
1. Здоров'я дітей і молоді.....	66
2. Здоров'я дорослих і людей старшого віку	68
3. Здоров'я жінок і чоловіків	69
4. Особливості проблем здоров'я людей похилого віку.....	71
5. Професійне здоров'я.....	73
Практичне заняття	76
Тема1.5. Біосоціодуховна модель (парадигма) здоров'я.....	79
1. Від біомедичної до біосоціальної та біопсихосоціодуховної моделей здоров'я	79
2. Здоров'я людини як комплексний феномен. Аспекти здоров'я	82
3. Здоров'я у трактуванні представників різних галузей науки і практики	87
4. Холістичний підхід у розумінні здоров'я	91
Практичне заняття	93
Тема1.6. Соціальні детермінанти здоров'я і суспільний розвиток	95
1. Індивідуальне здоров'я. Чинники здоров'я – зовнішні і внутрішні. Фактори ризику	95
2. Основні соціальні детермінанти здоров'я.....	99
3. Якість здоров'я і життя	100
4. Взаємозв'язок здоров'я індивіда із соціальним функціонування, саморозвитком, само актуалізацією.....	102
5. Залежність суспільного розвитку від здоров'я індивіда	110
Практичне заняття	111

**Розділ 2. ПРАКТИКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я У
СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ..... 113**

**Тема 2.1. Нормативно-правова база регулювання питань
збереження здоров'я у світовій і вітчизняній
практиці. Система охорони здоров'я та
медична профілактика..... 113**

1. Правові аспекти регулювання збереження, підтримки і покращення здоров'я населення у міжнародній практиці..... 113
  2. Вітчизняна нормативна база охорони і збереження здоров'я населення та окремих груп..... 120
  3. Охорона здоров'я. Збереження здоров'я здорових людей..... 129
  4. Система охорони здоров'я і питання медичної профілактики – первинної, вторинної і третинної 132
- Практичне заняття 139

**Тема 2.2. Громадські організації медико-соціальної
допомоги..... 141**

1. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) як недержавна організація ООН..... 141
  2. Основні напрями діяльності і особливості стратегії здоров'єзбереження..... 143
  3. Товариство Червоного Хреста у світі та в Україні. Зasadничі принципи та завдання Міжнародного червонохресного руху. Структура і напрями роботи Товариства Червоного Хреста України 145
  4. Громадські організації медико-соціальної допомоги 146
- Практичне заняття 148

**Тема 2.3. Соціально-медичні основи збереження здоров'я
різних груп населення і клієнтів соціальних
служб..... 150**

1. Зміст діяльності соціального працівника в сфері здоров'я..... 150

2. Соціально-медична допомога неповносправним і самотнім людям похилого віку	153
3. Соціально-медична допомога постраждалим від насильства	158
4. Соціально-медичні аспекти роботи з ВІЛ-інфікованими.....	160
5. Соціально-медичні аспекти роботи з uzалежненими від психоактивних речовин	162
Практичне заняття	165

Тема 2.4. Особливості соціальної роботи у зв'язку зі збереженням здоров'я населення в умовах війни..... 168

1. Типи психотравмівних ситуацій. Кризи життєвих втрат	168
2. Соціально-психологічна допомога військовослужбовцям та цивільному населенню у зоні збройних конфліктів	170
3. Особливості соціального захисту та реабілітації учасників бойових дій та ветеранів.....	173
4. Профілактика стресових розладів у постраждалих внаслідок бойових дій.....	175
Практичне заняття	179

Тема 2.5. Соціальна робота в закладах охорони здоров'я і медичних установах..... 181

1. Становлення соціальної роботи в системі охорони здоров'я в США	181
2. Клінічна соціальна робота в Німеччині	186
3. Технології соціальної роботи зі збереження здоров'я в різних країнах світу.....	188
Практичне заняття	193

Тема 2.6. Сучасні тенденції розвитку здоров'єзбереження – формування здорового способу життя і культури здоров'я 194

1. Поняття здорового способу життя: зміст і складові	194
--	-----

2. Формування здорового способу життя як процес створення системи подолання факторів ризику здоров'я	196
3. Формування здорового способу життя як політика і стратегія розвитку здоров'я	199
4. Сприяння покращенню здоров'я – формування здорового способу життя – промоція здоров'я	201
5. Формування культури здоров'я як соціальний процес	203
6. Культура здоров'я і становлення особистості фахівця, громадянина	206
Практичне заняття	

Тема 2.7. Профілактика порушень здоров'я та

узалежненої поведінки .....

1. Зміст профілактичної діяльності. Медична профілактика.....	209
2. Соціальна, соціально-педагогічна профілактика. Засоби профілактичної роботи	214
3. Особливості профілактики узалежненої поведінки. Стратегічні напрями профілактики наркотичної та алкогольної залежності учнівської молоді в закладах загальної середньої освіти.....	217
Практичне заняття	226

Тема 2.8. Запобігання соціальному виключенню шляхом

подолання бар'єрів .....

1. Видимі і невидимі бар'єри в житті людини.....	228
2. Стан базової доступності в Україні	230
3. Подолання бар'єрів у розвитку інклюзивної освіти у системі вищої освіти України	242
Практичне заняття	246

Тема 2.9. Збереження професійного здоров'я фахівця

соціальної роботи .....

1. Поняття професійного стресу, його вплив на здоров'я фахівця соціальної сфери	248
---	-----

2. Професійне вигорання фахівця з соціальної роботи	250
3. Попередження та подолання професійного вигорання соціальних працівників.....	254
Практичне заняття	258
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	260
ГЛОСАРІЙ.....	265
ДОДАТКИ	285